

nævnedes før, at man ikke har kunnet blive enig om disse Ting, men jeg kan forinden jeg slutter, kun anbefale det høje Ting at følge Flertallet; hvis man følger Flertallets Ændringsforslag, vil man efter min Overbevisning faa en brugbar Husdyrlov. Og skulde der være Punkter, som en eller anden kunde have Bemærkninger at gøre til, vil der jo inden 3die Behandling være Lejlighed til at tage disse Punkter op. Som jeg sagde, have vi i Flertallet søgt at imødekomme Mindretallet paa de Punkter, hvorom der er størst Uenighed; ellers vilde vore Forslag ikke have faaet den Form, de nu have. Oprindeligt havde jeg langt foretrukket at staa paa Forslaget, som det var fra først af. Jeg har jo beklaget, at der er blevet en saa stor Udstykning med Hensyn til Fordelingen af Hopperne til de forskellige Egne, og jeg kan være enig med den ærede sidste Taler deri, at det havde været langt at foretrække, naar man kun havde een Type for Jylland og en for den anden Retning af Avlen eller i det højeste tre, fordi Bornholm er en Ø, der ligger saa isoleret, at man derovre ikke saa let kan faa Kendskab til, hvorledes man behandler hele denne Sag paa Sjælland f. Eks. Hvis det var blevet Tilfældet, vilde jeg langt have foretrukket det, men jeg har strakt mig vidt for at opnaa Enighed og var tilbøjelig til at strække mig videre, hvis jeg havde troet, at der kunde opnaas Enighed. Men hidtil er dette ikke lykkedes, hvad jeg meget beklager. Jeg skal derfor slutte med at anbefale Tinget at følge Flertallet i de af det stillede Forslag. Jeg tror ikke, der vil ske nogen som helst Skade derved, men at der tværtimod vil opnaas en Forbedring og en meget god Forbedring af det bestaaende.

Rasmus Hansen: Som ærede Medlemmer allerede nu ville være klare over, har Udvalget delt sig i et Flertal og et Mindretal, hvilket sidste kun er et lille Mindretal. De store Uoverensstemmelser inden for Udvalget findes paa flere Punkter, men hovedsagelig paa §§ 18 og 19, de saakaldte Hesteparagraffer, og det er ogsaa disse, mine Bemærkninger nærmest skulle angaa. Vi have hørt det ærede Medlem fra Nyborg (N. Jensen) holde et Foredrag til Forsvar for disse Hesteparagraffer, altsaa for Hestepodrætningsanstalter. Jeg har ikke meget at bemærke til det ærede Medlems Udtalelser, men før jeg gaar over dertil, har jeg nogle Udtalelser at fremkomme med angaaende hele Hesteavlens Udvikling her-

hjemme. Undersøger man, hvorledes Hesteavlens Udvikling har formet sig navnlig i det forløbne Aarhundrede, viser det sig, og for Resten ret klart, at naar Staten er optraadt som ledende, som den, der har villet vise Vej for Hesteavlens, er der aldrig sket nogen videre Fremgang, men der har snarere været Stilstand. Og vil man gaa længere tilbage og undersøge, hvorledes Staten tidligere har stillet sig paa dette Omraade, ser man, at Staten er gaaet lige fra den ene Yderlighed til den anden. Herom skal jeg tillade mig at fremkomme med nogle faa Bemærkninger. I 1680 udkom der en Forordning, der gik ud paa, at daarlige og smaa Hingste, Hingste, der vare under 9 $\frac{1}{2}$ Kv. sjællandsk Maal, maatte ikke for Fremtiden gaa løse paa de saakaldte fælles Græsgange. Næste Aar, 1681, udkom der en anden Forordning, og den paabød, at enkelte større Jordejendomsbesiddere, saasom Grever, Friherrer og Proprietærer, skulde holde Hestetillæg, altsaa oprette en Slags smaa Stutterier. Disse Stutterier bleve stillede under en vis Kontrol, og for at opretholde og drive saadanne Stutterier blev der tilstaaet disse større Ejendomsbesiddere væsentlige Skattelættelser. Denne Tanke at fremhjelpe Hesteavlens ved at paabyde private at holde Stutterier var saaledes herskende i over 100 Aar. I 1778 udkom der en anden Forordning, hvorved denne Form for Hesteavl blev skærpet, og skærpet saa meget, at der endelig rejste sig en stærk Bevægelse i Befolkningen derimod. Resultatet blev, at der i 1785 udkom en Forordning, der ophævede det gamle og slog ind paa en anden Vej, idet man hørte op med at befale private at holde Hestetillæg, men nu gik over til at præmiere de private, som frivillig gave sig af med Hestetillæg. Paa denne Vej blev man saa staaende, indtil der udkom en Forordning i 1821, hvorefter for Fremtiden slet ingen Hingste, lige gyldigt hvor store eller hvor smaa de vare, maatte gaa løse paa Græsgangene. Saaledes var Statens Stilling indtil 1840. Da vi naaede dette Aar, begyndte der at blive dannet Landboforeninger, og saa besluttede Staten igen at overtage Hovedledelsen af Hesteavlens. Jeg skal i saa Henseende minde om, at der i Aaret 1843 oprettedes det saakaldte Landstutteri i Kolding, og derfra blev saa for Statens Regning udstationeret Hingste omkring i Jylland. Disse Hingste vare saakaldte Halvblodshingste, indkøbte i England, de saakaldte Yorkshirehingste. Men det viste sig snart, at disse Hingste ikke faldt i de